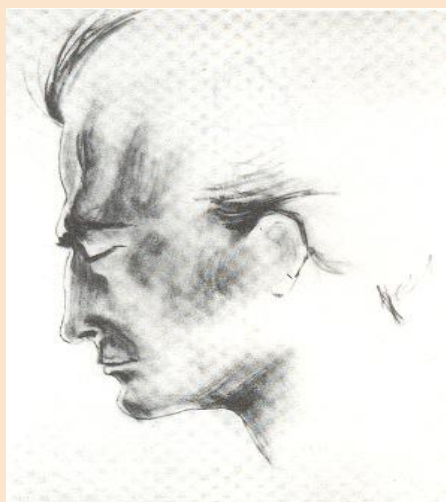

Konrāds Šahenmans ŽAKS LISERĀNS

“Reiz bija mazs laimīgs zēns, kurš dzīvoja Parīzē laikā starp diviem Pasaules kariem.” Ar šiem vārdiem aklaiss divdesmitgadīgais Žaks Liserāns sāk savu autobiogrāfiju *“Et la lumière fāt”* (“Atkal atrastā gaisma”). Pasaules gaismu viņš ieraudzīja ar veselām acīm 1924. gada 19. septembrī Parīzē. Tur un mātes dzimtenē, Anžū, viņš, vecāku mīlestības sildīts, pavadīja laimīgu bērnību, kas bija iezīmīga ar īpašu attieksmi pret gaismu, tās krāsu spēli un lielo kustīgumu. “Gaisma uz mani iedarbojās ar tik tiešām fascinējošu burvestību... es skrēju, lai panāktu pretī visām redzamām un neredzamām lietām. Kā stafetes skrējienā es virzījos no vienas uzticēšanās pie citas. “Kad viņam palika septiņi ar pusi gadi, viņu piemeklēja liktenis. Piedzīvojis nelaimes gadījumu, viņš palika pilnīgi akls. Taču tas neaizkavēja viņa attīstību. “Lielie ļaudis vienmēr aizmirst, ka bērni nekad nesasienas pret dotajiem apstākļiem, ja nu vienīgi paši pieaugušie ir tik neprātīgi, ka

viņiem to iemāca.” Liela palīdzība viņam bija mīlošā māte un saprotošais tēvs. Tas palīdzēja brīvi uztvert savu jauno stāvokli bez jebkādiem aizspriedumiem. “Tā vietā, lai stūrgalvīgi sekotu acu kustībām, kas raudzījās uz āru, es turpmāk raudzījos no iekšpuses savā iekšpasaulē.” Tad viņš atklāja “gaismu un prieku vienā un tai pašā mirklī, un es bez kavēšanās varu pateikt, ka kopš tā brīža gaisma un prieks manos pārdzīvojumos nekad vairs nešķīrās: tie piederēja man reizē, vai arī es zaudēju tos reizē... Es redzēju gaismu. Es to vēl redzēju, kaut arī biju akls. Tomēr daudzus gadus es nevarēju runāt par to skaļi. Es atceros, ka šai pieredzei, kas pastāvīgi manī atjaunojās, līdz pat manam četrpadsmitajam gadam es devu kādu īpašu vārdu: es saucu to “mans noslēpums”, un es runāju par to tikai ar saviem tuvākajiem draugiem.”

Liserāns kopā ar saviem redzīgajiem biedriem izgāja apmācības kursu parastajā skolā. Viņš bija matemātiski un muzikāli apdāvināts, taču koncentrēja savu uzmanību uz literatūru un filosofiju.

1940. gadā arī viņu skāra kara katastrofa. Nekādā gadījumā nebūdam nacionālistiski noskaņots pret Vāciju – viņš mīlēja vācu valodu un kultūru vairāk par visām pārējām –, viņš bija norūpējies vienīgi par brīvību un cilvēka cieņu. Un atkal viņš rod sevī spēku pārveidoties. Septiņpadsmit gadus vecs jauneklis dibina studentu pretošanās grupu – *“Volontaires de la Liberté”*, kura izdod slepenu laikrakstu *“Le Tigre”*. Grupa, kas drīz vien pieauga līdz 600 locekļiem un kuras sastāvs, organizācija un līdzekļi glabājās vienīgi viņa galvā, 1943. gadā pievienojās vienai no piecām lielajām pretošanās kustībām Francijā – *“Défense de la France”*. Žaks kļuva par slepenās vadības komitejas, kā arī par 250 000 eksemplāru metienā iznākošā pagrīdes laikraksta redakcijas locekli. Viņš vienīgais nesa atbildību par šī laikraksta izplatīšanu visā zemē.

Nodevības rezultātā 1943. gada 20. jūlijā viņu apcietināja gestapo, mēnešiem ilgi viņš tika turēts un pratināts un 1944. gada janvārī kopā ar diviem tūkstošiem citu francūžu deportēts uz Buhenvaldi. Viņš pārdzīvoja šo šausmīgo laiku koncentrācijas nometnē, un 1945. gada 18. aprīlī kopā ar 29 citiem ieslodzītajiem viņu atbrīvoja amerikāņi. Arī tas viņam bija brīnums. Taču viņš droši zināja, ka tikai viņa spēja pārdzīvot iekšējo gaismu bija ļāvusi viņam izdzīvot. To var izlasīt viņa rakstos, kur viņš stāsta par savu dzīvi un apraksta savus iekšējos pārdzīvojumus. Tie visi ir autobiogrāfiska romāna un eseju sajaukums. Nekad viņš tajos nerunā tikai par sevi, bet gan vienmēr arī par pārpersonīgas jēgas meklējumiem. Tā kā viņš pilnīgi akceptēja savu aklumu, tas viņam būtībā nebija vis trūkums, bet gan fizioloģiska īpatnība, ko viņš ar pilnām tiesībām var nosaukt par laimi, jo tā viņu noveda pie atziņu bāzes paplašināšanas. Pateicoties tam, viņš no jauna atklāja – sev un citiem – iekšējo pasauli, kas mums tiek aizklāta ar maņu kairinājumu plūsmām. Viņš nenoraidīja ārējo pasauli, bet gan aizpildīja to ar pareizo pieredzi, lai varētu aptvert to kā realitāti un neļaut tās abstrakcijām sevi muļķot.

Pēckara gados viņš cīnās par šo īstenības pieredzi. Lai arī viņš ar izciliem panākumiem ir noslēdzis savas literatūras un filosofijas studijas Sorbonā, tomēr viņam tiek liegta iespēja kļūt par augstskolas pasniedzēju, jo viens tolaik vēl neatceltais likums no nacisma laikiem aizliedza invalīdiem strādāt valsts dienestā. Tikai

pēc ilgas cīņas viņš tika uzņemts valsts dienestā kā filosofijas un franču literatūras pasniedzējs. Turpmāk viņš darbojās vairākās Francijas augstskolās, kā arī ASV universitātēs. Blakus pastāvīgai pasniedzēja darbībai viņš lasīja lekcijas par literatūru un filosofiju Francijā, Šveicē, Lielbritānijā, Grieķijā, Dānijā, Norvēģijā, Zviedrijā, Somijā, ASV un Kanādā.

Gadu pēc gada radās arī rakstiskie darbi, kuri ne vienmēr atrada izdevēju. Liserāna vēstījums ir iekšējā gaisma, prieks. Viņš norāda uz to, ka ikviens labas gribas cilvēks var, ja vien viņš pievērš tam visu savu uzmanību, gūt no gaismas spējas un spēku, ar kuriem viņš var veidot savu dzīvi. Viņa uzmanības centrā vienmēr ir līdzcilvēks, vienmēr pasaules vienotība.

Savā dzīves ceļā viņš piedzīvoja tikšanās ar daudziem cilvēkiem: ar laikabiedriem, ar priekštečiem no vēstures un no literatūras. Viss Žaka Liserāna mūžs bija "stafetes skrējieni", kā viņš pats izteicies par savu bērnību. Visu, ko viņš darīja, viņš darīja ar pilnu atdevi. Viss, ar ko viņš nonāca saskarē – vai tie bija literārie darbi vai cilvēku likteņi – ieguva dzīvību. Viņš mīlēja savu profesiju, un viņš mīlēja cilvēkus: "Es jūtu sevi saņemamies lielu prieku ikreiz, kad man nākas saskarties ar cilvēkiem." Viņam tika neparasto draudzību laime: " ...mēs sarunājamies tikai caur domām, caur gara kustībām. Mūsu dzīves pilnīgi un atklāti uzticējās cita citai."

Caur savu tēvu jau kopš bērnības viņš pazina Rūdolfa Šteinera dzīves darbu, un šī personība savā universalitātē kļuva par iekšējo mērauklu un reinkarnācijas fakts par iekšējo pieredzi. Starp dzīvajiem viņš atrada vienu draugu, kurš viņu vadīja. Tas bija diez vai tālāk par Parīzi pazīstamais iesvētītais un dziednieks, kurš dzīvoja Džordž Sent-Bonē (*Georges Saint-Bonnet*).

Trīs laulībās caur ciešanām un priekiem viņš veidoja sociālo kopienu un kļuva četru bērnu tēvs. Par iekšējo ceļu, ko viņš gājis, dzīvodams kā vīrietis ar sievieti, stāsta viņa pēdējais darbs. Tā noslēguma vārdi ir šādi: "Par mūsu bērnu kļūsim mēs paši, bet tas nu būs īstais bērns. Pienāks diena, kad mēs to vairs neatpazīsim. Un, ja bērnam būs nepieciešams, lai mēs viņu atlaistu, tad mēs viņam arī ļausim iet. Lai tas nekad nekļūst vajadzīgs! Un tomēr būt savienotiem patiesībā nozīmē būt spējīgiem šķirties. Starp citu, cilvēki nekad nešķiras pa īstam. Es nekad neesmu kādu atstājis. Tikai vienā jaukā dienā darbs tika veikts citādi."

Trīs nedēļas pirms tās dienas, kad viņam konferencē "Cīrihes forums" būtu jāuzstājas ar lekciju " 'Es' piesārņošana", 1971. gada 27. jūlijā, Žaks Liserāns kopā ar savu trešo sievu Mariju – gleznotāju un arī rakstnieci – kādā autokatastrofā netālu no dzimtās sādžas Juvardeilas tika paņemts no Zemes dzīves. Viņa pēdējā darba nosaukums ir "*Conversations amoureuses*" ("Mīlestības dialogi"). Tā ir sava veida intīma saruna ar savu partneri. Pārveidojot personīgo vispārējā, viņš aplūko Es lomu mīlestībā, arī ķermeniskajā, mēģinot to aptvert pilnīgi apzināti, jo tikai šādi ir iespējams saglabāt atbildības sajūtas apskaidrotu brīvību un cilvēka godu. Viņš koncentrē savu aktivitāti uz Es apjēgšanu un uz atšķirību starp šo patieso cilvēka būtnes kodolu un tā egoistisko parādību. Tas ir dzīves ceļš, kurā ir saistījušies evaņģēlista Jāņa pieredze un Pāvila atziņas. Žaku Liserānu drīkst uztvert kā Gaismas liecinieku Kristus parādības nozīmē, jo viņš spēja raksturot paplašinātas apziņas sfēru ar matemātisku precizitāti, absolūtu lietišķumu un tomēr ar poētiskā vārda spēku. Tieši tādēļ viņa darbi var palīdzēt daudziem atrast savu vietu dzīvē tieši mūsdienu postā. No mums ir atkarīgs izdarīt iekšēju piepūli, lai varētu pozitīvi atbildēt uz jautājumu, ko viņš, runājot par iekšējās gaismas pārdzīvojumu, netieši formulē šādi: "Es nezinu, vai viņi man ticēja, bet, tā kā viņi bija mani draugi, viņi manī klausījās. Un tam, ko es viņiem stāstīju, viņi piešķīra daudz lielāku vērtību kā tikai patiesībai: viņiem tas likās skaisti. Viņiem tas bija sapnis, burvestība, kaut kas līdzīgs maģijai."

Toties viņam tas nekādā gadījumā nebija maģija, bet gan fakts... "Mūsu vienīgā maģija ir īstenība." Visiem pieejamais līdzeklis, ko viņš mums sniedz, ir uzmanība: "Uzmanība tik tiešām nav vienkārši inteliģences tikums vai audzināšanas rezultāts, nedz arī kaut kas tāds, bez kā viegli varētu iztikt: tā ir esamības stāvoklis, bez kura mēs nekad nebūsim spējīgi sasniegt pilnību. Visīstākajā nozīmē – tā ir līdzeklis Visuma saklausīšanai."

Turpmāk tiek publicēts stāsts par nāves pārdzīvojumu, ko Žaks Liserāns piedzīvoja Buhenvaldes koncentrācijas nometnē.